

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Даниела Добрева Пастармаджиева;*
Пловдивски университет „Паусий Хилендарски“;
Научна специалност: 3.3. Политически науки (Избори и
избирателни системи)

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна*
степен „доктор“ по професионално направление 3.8.
Икономика, научна специалност „Икономика и управление
(Отбрана и сигурност)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Бокхари Ахмед Монеир Ахмед*
Тема на дисертационния труд: *Подходи за укрепване на архитектура*
за откриване на събития в областта на ядрената сигурност
в страни, които обмислят да разработят или разширят
своите програми за ядрена енергетика чрез развитие на
човешките ресурси - изследователски казус „Судан“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1701/12.06.2025 на Заместник-ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът *Бокхари Ахмед Монеир Ахмед* се е обучавал по докторска програма към катедра „*Национална и регионална сигурност*“, факултет „*Икономика на инфраструктурата*“ на УНСС по професионално направление 3.8. *Икономика, научна специалност „Икономика и управление (Отбрана и сигурност)“* съгласно Заповед на Ректора на УНСС №1650/23.06.2022 г. Обучението е осъществено в *свободна форма през периода 14.06.2022 – 14.06.2025.*

Той има бакалавърска и магистърска степен по „*Химия*“ и още една магистърска степен по „*Ядрена сигурност*“. Професионалният му опит също е в сферата на ядрената сигурност. Качественото разработване на

дисертационното му изследване е в пряка връзка с неговото образование и опит.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в общ обем от 184 страници, като има стандартна структура за дисертационен труд, а именно въведение, три глави, заключение, което включва редица практически препоръки, библиография и приложения. Библиографията включва 104 заглавия, сред които монографии, научни статии и официални документи.

Темата на дисертационния труд е безспорно актуална, тъй като проблемите на ядрената сигурност и в частност изграждането на ефективни системи за откриване на събития в областта на ядрената сигурност за охрана на държавните граници, могат да се определят като част от значимите предизвикателства пред глобалната и регионалната сигурност. Основната цел е да се изследват подходите за укрепване на архитектурата за такова откриване в страни в начален етап на развитие на ядрени програми, като изследваният случай е Судан. Задачите са ясно формулирани и обхващат преглед на концептуалната рамка, анализ на нормативната база, институционалните възможности, техническите средства и ролята на човешките ресурси. Обект на изследване е ядрената сигурност в Судан, а предмет – архитектурата за откриване на събития в областта на ядрената сигурност в страните, стартиращи програми за ядрена енергетика и нейното укрепване чрез развитие на човешкия капитал. Основната теза е, че ефективната система за откриване не може да се изгради само чрез технологии, а изисква устойчиво развитие на компетентни кадри и интеграция на международни стандарти. Използваната научна литература е обширна и включва научна литература, документи на МААЕ, международни изследвания и регионални сравнителни анализи, които дават солидна основа на проведеното изследване.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд постига значими резултати чрез разработването на интегрирана рамка за укрепване на архитектурата за откриване на събития в областта на ядрената сигурност в страните, стартиращи програми за ядрена енергетика, в която развитието на човешките ресурси е поставено редом с технологичното осигуряване. Научно-приложните резултати се изразяват в изготвянето на конкретни препоръки и „пътна карта“ за институционално, нормативно и кадрово укрепване, приложими и за други страни в подобен контекст.

Методологически трудът успешно съчетава кабинетно проучване, казусен подход, документален и сравнителен анализ със съседни и

напреднали държави, което осигурява надеждност и практическа стойност на изводите и демонстрира задълбоченото познаване на темата от докторанта. Поставената цел е постигната, а задачите са изпълнени систематично – от анализ на средата и идентифициране на рисковете до формулиране на приложими решения.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертантът посочва четири научни и три практически приноса, като сред тях се открояват разработването на цялостна рамка за ядрена сигурност, базирана на развитието на човешките ресурси, и изработването на конкретен модел за обучение и подготовка на кадри. Научният принос е свързан с интегрирането на международни стандарти и регионален опит в контекстно-специфичен модел за Судан, който може да служи като ориентир и за други страни в сходен етап на развитие.

Приемам формулираните от Бокхари Ахмед Монеир Ахмед приноси, като считам, че сред най-значимите научно-приложни приноси следва да се подчертаят изготвянето на практическа „пътна карта“ за институционално и нормативно укрепване, предложенията за усъвършенстване на системите за обучение и развитие на човешките ресурси, както и адаптирането на международни добри практики към условията на развиваща се държава. Тези приноси имат едновременно научна стойност и висока приложимост в политиките за ядрена сигурност.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са четири броя научни публикации, три от които са доклади от научни конференции, което позволява апробиране на резултатите и получаване на обратна връзка. Публикациите напълно кореспондират с темата на дисертационното изследване и покриват минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът, заедно с приносите и списъка с публикациите е в общ обем от 47 страници на български език. Той коректно отразява съдържанието на дисертационното изследване, като подобреният текст е достатъчен да бъде осмислена логиката на дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки към докторанта, но бих препоръчала да публикува труда си на английски език, за да придобие международна видимост и евентуално да послужи за основа на сходни анализи в друг национален контекст.

8. Заключение

Дисертационният труд на *Бокхари Ахмед Монеир Ахмед* на тема „Подходи за укрепване на архитектура за откриване на събития в областта на ядрената сигурност в страни, които обмислят да разработят или разширят своите програми за ядрена енергетика чрез развитие на човешките ресурси - изследователски казус „Судан““ е разработен в съответствие с нормативните изисквания и академични стандарти за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Темата е интерпретирана професионално, като трудът притежава необходимите качества и има научно-практическите приноси. В този смисъл **изказвам своето положително становище и предлагам на уважаемото научното жури да присъди на Бокхари Ахмед Монеир Ахмед образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление „3.8. Икономика“, докторска програма „Икономика и управление (Отбрана и сигурност)“.**

5 септември 2025
Гр. София

Подпис:

OPINION

By: *Assoc. Dr. Daniela Dobрева Pastarmadzhieva;*
University of Plovdiv „Paisii Hilendarski“;
Scientific field: 3.3. Political Science (Elections and Electoral Systems)

Regarding: dissertation thesis for the award of the educational and scientific degree Doctor in professional field 3.8. Economics, scientific specialty of Economics and Management (Defense and Security) at UNWE

Author of the dissertation thesis: *Bokhari Ahmed Moneir Ahmed*
Тема на дисертационния труд: *Approaches to Strengthen Nuclear Security Detection Architecture to Embarking Countries through Numan Resources Development – Sudan Case*

Basis for presenting the opinion: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 1701/12.06.2025 of the Vice-Rector for Research of the UNWE.

1. Information about the doctoral student

The doctoral student Bokhari Ahmed Moneir Ahmed studied in the doctoral program at the Department of “National and Regional Security”, Faculty of Infrastructure Economics at the UNWE in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty “Economics and Management (Defense and Security)” according to the Order of the Rector of the UNWE No. 1650/23.06.2022. The training was carried out in a self-study form during the period 14.06.2022 - 14.06.2025.

He has a bachelor’s and master’s degree in “Chemistry” and another master’s degree in “Nuclear Security”. His professional experience is also in the field of nuclear security. The qualitative development of his dissertation research is directly related to his education and experience.

2. General characteristics of the presented dissertation thesis

The dissertation has a total volume of 184 pages, and has a standard structure, namely an introduction, three chapters, a conclusion, which includes a number of practical recommendations, references and appendices. The reference list consists of 104 titles, including monographs, scientific articles and

official documents.

The topic of the dissertation is undoubtedly relevant, since the problems of nuclear security and in particular the development of effective systems for detecting events in the field of nuclear security for the protection of state borders can be defined as part of the significant challenges facing global and regional security. The main goal is to explore approaches to strengthening the architecture for such detection in countries at the initial stage of developing nuclear programs, the case study being Sudan. The tasks are clearly formulated and include a review of the conceptual framework, analysis of the regulatory framework, institutional capabilities, technical means and the role of human resources. The object of research is nuclear security in Sudan, and the subject is the architecture for detecting events in the field of nuclear security in countries launching nuclear energy programs and its strengthening through human capital development. The main thesis is that an effective detection system cannot be built through technology alone but requires sustainable development of competent personnel and integration of international standards. The scientific literature used is extensive and includes scientific literature, IAEA documents, international studies and regional comparative analyses, which provide a solid foundation for the research conducted.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The dissertation achieves significant results by developing an integrated framework for strengthening the architecture for detecting events in the field of nuclear security in countries launching nuclear energy programs, in which the development of human resources is placed alongside technological support. The scientific-applied results are expressed in the preparation of specific recommendations and a “roadmap” for institutional, regulatory and personnel strengthening, applicable to other countries in a similar context.

The methodological work successfully combines desk research, case study approach, documentary and comparative analysis with neighboring and developed countries, which ensures reliability and practical value of the conclusions and demonstrates the in-depth knowledge of the topic by the doctoral student. The set goal has been achieved, and the tasks have been systematically completed - from analyzing the environment and identifying risks to formulating applicable solutions.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The doctoral student points out four scientific and three practical contributions, among which the development of a comprehensive framework for nuclear security, based on human resource development, and the development of a specific model for training and preparation of personnel stand out. The scientific contribution is related to the integration of international standards and regional experience into a context-specific model for Sudan, which can serve as a reference for other countries at a similar stage of development.

I accept the contributions formulated by Bokhari Ahmed Moneir Ahmed, and I believe that among the most significant scientific and applied contributions, the preparation of a practical “road map” for institutional and regulatory strengthening, the proposals for improving human resource training and development systems, as well as the adaptation of international good practices to the conditions of a developing country should be highlighted. These contributions have both scientific value and high applicability in nuclear security policies.

5. Evaluation of dissertation publications

Four scientific publications are presented, three of which are papers from scientific conferences, which allows for testing the results and receiving feedback. The publications fully correspond to the topic of the dissertation research and cover the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria for acquiring the educational and scientific degree “doctor”.

6. Evaluation of the abstract

The abstract, together with the contributions and the list of publications, is in a total volume of 47 pages in Bulgarian. It correctly reflects the content of the dissertation, and the selected text is sufficient to understand the logic of the dissertation.

7. Critics, recommendations and questions

I have no critical notes for the doctoral student, but I would recommend that he publish his work in English in order to gain international visibility and possibly serve as a basis for similar analyses in another national context.

8. Conclusion

The dissertation of Bokhari Ahmed Moneir Ahmed, titled “Approaches to Strengthen Nuclear Security Detection Architecture to Embarking Countries through Human Resources Development – Sudan Case” was developed in accordance with the regulations and academic standards for the award of the educational and scientific degree “Doctor”. The topic is interpreted professionally, and the work has the necessary qualities and the scientific and practical contributions. In this sense, I **express my positive opinion and propose to the respected scientific jury to award Bokhari Ahmed Moneir Ahmed the educational and scientific degree “Doctor” in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty of Economics and Management (Defense and Security).**

5 September 2025
Sofia

Signature: